

ДОБРУДЖАНСКИ *мисл*

ЗЕМЛЕДЪЛСКО-СКОТОВЪДЕНЪ ЛИСТЪ НА ИЗВЪИРЕДНАТА ДОБРУДЖ. КОМИСИЯ

Добруджански Земледѣлско-скотовъденъ листъ излиза на 1 и 15 число на всѣки мѣсецъ отъ 8-12 страници.
Абонаментъ: за цѣла година 8 лв.
за 6 мѣсеца 6 лв.
ВИНАГИ ПРЕДПЛАТЕНИ
Единъ брой струва 30 стотинки.

РЕДАКТОРЪ
А. КОСТОВЪ

За обявления се плаща: 1 стр. 50 ст. на кв. с. м. на последна страница 30 стотинки.
Писма и ръкописи се пращатъ до редакцията, а пари на Ив. Котаровъ при Извъиредната Добруджанска Комисия.

А. К.

Сламата въ процеса на храненето при домашнитѣ животни.

Четиригодишната всеобща и жестока война наложи на воюващитѣ страни между другото и още да вишшатъ въ списъка на хранителнитѣ сръдства на домашнитѣ животни и такава, на хранителната стойностъ на които учениятѣ и практицитѣ не сж отдавали значение въ мирно врѣме. Тия хранителни сръдства сега прѣдставляватъ голѣма важностъ въ храненето на домашнитѣ животни.

Такива сж листата отъ разнитѣ видове дървета, кочани отъ царевица, дървесини, дърветата, лозови ластари и такива отъ новенни дървета, слами и др. Въ настоящите редове имаме за цѣль да кажемъ нѣколко думи върху хранителността на сламитѣ. Ние различаваме главно два вида слама отъ житнитѣ растения: такава отъ зимници (пшеница, ржжъ, ечемикъ) и отъ пролѣтници. Зимницитѣ даватъ, сравнително, по-твърда и мѣчно смилаема слама. Едната и другата се употребява за храна на добитъка, но по хранителностъ сламата отъ пролѣтниците стои много по-горѣ, т. е. хранителното съотношение на зимната слама къмъ пролѣтната е приблизително както 61:100. Въ нормално врѣме сламата нѣмаше онова значение като фуражъ и пазарна цѣна, както днесъ—нормираната цѣна на сламата е 8 стотинки—и сега тя се събира и се пази отъ стопанина, когато въ мирно врѣме, особено тая отъ

зимницитѣ направо отъ вършачката се е разхвърляла на полето на малки купчини, гдето и загивала. Това може да се забѣлжи и сега още около селата или по крупнитѣ стопанства въ Добруджа.

Прѣди всичко каква роль играе сламата въ храненето на домашнитѣ животни въ сегашно врѣме въ западноевропейскитѣ страни, на първо мѣсто въ Германия.

Още прѣди 20 години Гьотангенския професоръ Леманъ бѣ изнабрилъ, че сламата, ако се третира съ известни химикали, добива по-голѣма смилаемостъ. Той бѣ прибрѣгналъ къмъ помощта на натриевата основа и намѣрилъ, че смилаемостта на органическитѣ вѣщества на сламата, варена съ известень прѣвѣиъ натриева основа въ специални казани въ продължение на 6 часа при една атмосферно налягане отъ 4—6 атмосфери, се повишава отъ 40% на 60.

Това бѣ едно важно научно откритие бѣ, обаче, особено стопанско значение за него врѣме, тъй като, поради, сравнително, високитѣ разноси по тая манипуляция, практическия земледѣлецъ не можеше да намѣри смѣтката. Концентрирани, богати на бѣлтъчни вѣщества и мазнотии хрс телни сръдства въ форма на разни кюспета, се доставяха отъ фабрикитѣ и другитѣ държави на много ниска цѣна. Това откритие бѣ почти забра-

вено до въ началото на тая война, която на- кара ученият наново да подема въпроса и се помъчат да усъвършенствуватъ техника- та на разваряването на сламата.

Лемановия начинъ на варене на сламата биде видоизмѣненъ отъ други учени, като напр. Ексманъ, Колсманъ и др.; върху под- робноститъ на всѣка една метода да се спи- рамъ камирамъ за ненуждно.

Чрѣзъ разваряването на сламата съ на- триева основа се увеличава смилаемостта на въглехидратитъ, особено на дървесиннитъ вещества (целулозата), до 70 %, споредъ ко- личеството на основата, т. е. тѣ приематъ смилаемостта на сѣното, трипитъ, даже яр- мата. Слѣдъ всѣко варене, за да се отстрани остатъка отъ врѣдната за животнитъ натриева основа отъ сламата, послѣдната се добръ изми- ва съ вода. Чрѣзъ това измиване се размиватъ и голѣма частъ отъ разтворимитъ хранителни материи: въглехидрати, смилаеми бѣлтъчни вещества, тлъстини.

Загубата на сухитъ вещества отъ сла- мата при измиването възлиза на около 40 %, като всичкото количество смилаеми бѣлтъчни вещества и тлъстини се размиватъ. Тѣй че раз- творената (разварената) слама не съдържа нищо отъ поменатитъ двѣ смилаеми храни- телни материи.

Безспорно съ разваряване на сламата нейната хранителностъ, изразена въ скорбял- на стойностъ се увеличава 2.5—3 пжти, тѣй напр. скорбялната стойностъ на ржжена- та слама отъ 11.9, чрѣзъ варене, се увеличава на 36.9, на пшеницата — отъ 12.4 на 36.5.

Всичката тая манипулация и свързанитъ съ нея разноси (инсталации, химикалии, ка- менни въглища, водоснабдяване и пр.) прави, обаче, разваряването на сламата, добиването слѣдователно, отъ нея по-концентрирана хра- на почти нерентабилно, даже въ Германия, гдѣто всички горѣзброени материали и принадлежности се доставятъ на много по- низки цѣни; за страни като нашата, гдѣто доставката на необходимитъ материали или е невъзможна или струва много скъпо, при- готовлението на тоя видъ фуражъ е неиз- пълнимо.

Споредъ изчислението на Рибаркъ при низки цѣни на сламата и голѣми разноси по разваряването и 1 кгр. скорбялна стой- ностъ въ разтворена слама струва до 11 пж- ти по-скъпа отъ тая въ неразтворена. Тѣй напр. при цѣна на сламата 1 марка 100-тъхъ кгр. и хранителната стойностъ 0.50 м. единия

кгр. скорбялна стойностъ въ ржжената слама- струва 4.5 пфенига. При сжщитъ условия, когато разноситъ по разваряването на гор- ното количество слама биха стрували 12 мар- ки, 1 кгр. скорбялна стойностъ въ разтворе- ната слама ще струва 51.3 пфенига. При повишението пазарната цѣна на сламата и при еднакви други условия поменатото съот- ношение на скорбялнитъ стойности се нама- лява — при 10 марки цѣна на сламата 1 кгр. скорбялна стойностъ въ неразтворена и раз- творена слама е 72, респ. 84.9 пфенига.

Редъ други обстоятелства говорятъ, че добиване на лесносмилаема слама чрѣзъ раз- варяване за нашитъ условия е непрѣпоръчи- телно. Обикновенната слама само безъ друга прибавка би била достатъчна като дажба за подържане, когато разварената слама не. Къмъ послѣдната би трѣбвало да се прибавя друга храна, съдържаща бѣлтъчни вещества. Въ първата ги има макаръ и въ малко ко- личество, а въ послѣдната всички смилаеми бѣлтъчни материи сж размити. Отъ всяко горѣзложено излизъ, че разваряването (ва- ренето) на сламата съ разни химикалии съ цѣль да се направи тя по-хранителна за насъ нѣма никакво значение и ние ще трѣбва да го оставимъ за сметка на зинаитъ държа- ви и да гледаме да я събираме, съхраняваме и употребяваме сламата за храна на добитъ- ка тѣй, както си е.

Отъ всичкитъ видове слами най-голѣма хранителностъ иматъ, както се каза вече, тия отъ пролѣтнитъ, на първо мѣсто ечмяната и овесената. Сламата отъ останалитъ пролѣтни- ци сж по слабохранителни, а тая отъ зимни- цитъ е най-доброкачествена.

Въ периода на узрѣването на храни- телнитъ материи въ листата и стѣблото на растението се събиратъ или се стрѣматъ да се концентриратъ къмъ зърното. Вслѣд- ствие на това размѣстване на хранителнитъ материи въ долнитъ части на стѣблото на житнитъ растения оставатъ много малко отъ тѣхъ. Тѣй че горнитъ листа и части отъ стѣблата сж по-хранителни. Въ периоди на полѣгане и насила узрѣване, както е случая тая година съ пролѣтницитъ, сламата е много по-хранителна, тѣй като голѣма частъ отъ хранителнитъ вещества не сж могли да се концентриратъ въ зърното, а сж останали въ стѣблото и листата. Ако сламата е размѣсе- на съ трѣва, естествено е, че тя ще е по- хранителна. Много добрата слама отъ про- лѣтници съдържа 2.2 % смилаеми бѣлтъчни

вещества и 20-7 % скорбялна стойност. На едно животно отъ 500 кгр. живо тегло може да се даде въ 24 часа около 15 кгр. слама, споредъ съдържащитѣ въ нея—хранителни материи, тя прѣдставлява една задоволителна подържна дѣжба. За произвеждане на енергия или продукти, бесспорно, ще трѣбва да се прибавя и концентрирана храна. Ситно нарѣзаната слама е по-хранителна, сравнително, тъй като намалява енергията, която би се изразходвала по дѣвкането и движението на храната въ храносмилателния апаратъ на жи-

вотното. Плявата и нарѣзаната слама могатъ и по-лесно да се смѣсватъ съ цвекло, меласа трици или други останки, гдѣто ги има, примесена съ ярма се запарва съ гореща вода и става по-вкусна и хранителна.

Всѣки стопананъ трѣбва, проче, да прибере най-грижливо и запази всичката плѣва и слама, а най-вече тая отъ пролѣтницитѣ за изхранване на добитѣка си прѣзъ зимата, тъй като зърненъ фуражъ и сѣно нѣма да се намира въ достатъчно количество.

* * *

Инженеръ Р. ВАСИЛЕВЪ.

Прѣдстоящи грижи на земледѣлцитѣ за машинния имъ инвентаръ.

Отъ день на день всѣки земледѣлецъ все по-вече и по-вече се убѣждава въ голѣмата полза и отъ крайната необходимостъ отъ модернитѣ земледѣлски машини. Въ това нѣщо днесъ нѣма и не може да има вече никакво противорѣчие, защото войната наложи своето: отъ отъ земледѣлието до голѣма степенъ неговитѣ работни рѣпи и добитѣкъ; а въ зѣмѣна на тия послѣднитѣ само машината може да се яви въ помощъ на земледѣлието. Това се съзря вече доста добръ и отъ нашия земледѣлецъ и затова той днесъ търси и прибѣгва къмъ помощта на машината много повече, отъ колкото по прѣди. И самия фактъ, че днесъ се търсятъ и купуватъ много повече земледѣлски машини отъ колкото прѣди войната, въпрѣки неимоверно високата имъ цѣна и достатъчно доказателство въ току-що казаното и въ добръ разбиранитѣ вече интереси на нашето земледѣлие.

И дѣйствително днесъ има много машини въ България и може би, и тѣ да не сѣ достатъчни, а ще трѣба още много да се доставятъ до като да задоволимъ нуждитѣ на нашето производство. Но тѣзи машини, които имаме сега изискватъ особени грижи, ако желаемъ тѣхното по-добро и по-дълго запазване отъ поврѣди.

Единъ много важенъ моментъ въ това отношение е тѣкмо сегашния-слѣдъ жътвата и вършидбата.

Много земледѣлци—стопани на разни по-голѣми земледѣлски машини, било отъ нѣмане врѣме, било отъ небрѣжност, или пъкъ отъ незнание пропускатъ именно тоя

моментъ и излагатъ своя, тъй цѣненъ машиненъ инвентаръ на бързи поврѣди, имащи лоши послѣдици.

Истина, всѣкой земледѣлецъ и слѣдъ жътвата и вършидбата е знаятъ твърдѣ много съ още разни работи въ стопанството си, но нека никой отъ тѣхъ, между другитѣ си грижи и работи, не забравя и своитѣ машини. А тѣ изискватъ твърдѣ малко; тѣ сѣ доволни съ едни съвсѣмъ нищожни грижи за тѣхъ, ала отъ тия минимални грижи ние не трѣбва да ги лишаваме, ако искаме тѣ да ни се отплащатъ и за въ бъдеще съ голѣмата си послушностъ и върностъ въ работата имъ, както и до сега.

По-главнитѣ отъ тѣзи грижи искамъ укъ на кратко да ги припомнимъ на интересуващитѣ се, защото, колкото малки и да се виждатъ тѣ, нагледъ до голѣма степенъ зависятъ отъ тѣхъ дълготройността на самитѣ машини. А тѣ сѣ слѣднитѣ:

1. Жетваркитѣ, вършачкитѣ и локомотивитѣ трѣбва да се прѣгледатъ още до като има добри и топли дни.

Този прѣгледъ трѣбва да стане отъ опитенъ човѣкъ, който да види да нѣма нѣкои части да липсватъ, да сѣ счупени, или да иматъ други нѣкои по-леки поврѣди. Всичко, каквото се констатира, трѣбва да се отстраня веднага. Само счупенитѣ части да се извадятъ и изпратятъ въ нѣя работилница за поправка, до като е врѣме, а съ другитѣ ще се постѣпи съобразно тѣхното състояние.

2. Слѣдъ тоя прѣгледъ, всички тия машини трѣбва да се почистятъ отъ прахъ, отъ ръжда и отъ засъхнало масло.

3. Да се обърне особено внимание върху лагеритѣ на всички горѣпоменати машини, защото сегашнитѣ материяли, отъ които тѣ сж направени, не сж доброкачествени или, ако тѣ сж доброкачествени (напр. при по-старитѣ машини), пакъ трѣбва внимателно да се прѣгледатъ, понеже пъкъ сега маслата, съ които се мажатъ лагеритѣ, не сж добри и по-добри нѣма, отъ гдѣ да се достигатъ, та лагеритѣ се лесно поврѣждатъ и затова тѣ изискватъ сега по-голъмо внимание.

Тукъ не трѣбва да се оставятъ и най-малкитѣ задрасквания или изтърквания безъ да бждатъ тѣ изгладени и поправени. Сжщо тукъ и оситѣ трѣбва внимателно да се прѣгледатъ и да се припасуватъ отъ опитенъ човѣкъ къмъ лагеритѣ точно и правилно, т. е. нито да хлопатъ, нито да бждатъ пристегнати.

4. Набивкитѣ при цилиндритѣ и пароразпрѣдѣлителитѣ на локомотивитѣ, както и ония при гърловинитѣ [люковетѣ] сега могатъ да се оставятъ тѣй, както си сж, защото тѣ пакъ ще трѣбва да се прѣгледатъ и прѣзатягатъ наново прѣзъ идущия работенъ сезонъ.

5. Гладкитѣ и полирани части, както на оситѣ, така и у всички други машинни елементи, трѣбва да се изчистватъ най-старателно отъ ръжда или нѣкои драсканини и да се намажатъ тънакъ пластъ лой, за да прѣзимуваатъ безъ да бждатъ изложени на ново заръждаване.

6. Всички остри части трѣбва да се извадятъ отъ машинитѣ, да се наточатъ и да се намажатъ сжщо съ малко, но на всѣкъждѣ еднакъвъ пластъ лой, за да не ръждясватъ. Тѣ трѣбва да се оставятъ на високо, чисто и сухо мѣсто да прѣзимуваатъ.

7. Поврѣдитѣ на дървенитѣ части при машинитѣ трѣбва сжщо да се поправятъ веднага, колото малки и да бждатъ тѣ, защото въ такъвъ случай тѣ и по-лесно се поправятъ, по-малко коштуватъ и не причиняватъ други поврѣди слѣдъ себе си, ако тѣ се поправятъ веднага.

8. Слѣдъ като се свърши тоя прѣгледъ и се отстранятъ всички горѣпоменати поврѣди, да се сглобятъ машинитѣ [безъ остритѣ имъ части] и прѣзъ нѣкой по-свободенъ слънчевъ и тихъ денъ да се прѣбоядисатъ всички ония желѣзни или дървени части съ

блажна боя, на които старата такъва се е изтъркала вече.

Нужно е тукъ да се забѣлжи, че боята-която се туря отъ фабрикитѣ върху машинитѣ, не е за красота, за хубостъ, а по-голъмата и по-важната цѣль на това боядисване е да запази, както металическитѣ части отъ ръждясване, така пъкъ и дървенитѣ части — отъ атмосферното влияние [влагата и сущата]. Затова именно не трѣбва да се оставя нито една машинна частъ съ изтъркана боя.

Това прѣбоядисване на машинитѣ не е никакъ трудна работа. Тя може всѣки стопанинъ да си извърши, като си купи една кутийка готова блажна боя и съ една четка се намажатъ всички изгъркани мѣста. Само че при извършването на тая работа трѣбва да се пази да нѣма прахъ, който ще се налепи върху прѣсната боя. Ако случайно не се намѣри наблизъ готова боя, такава може да се поржча при нѣкой дърводѣлецъ или др. бояджия, каквито ги има въ градоветѣ.

9. Парнитѣ котли на локомотивитѣ, ако нѣма други поврѣди, ще трѣбва още при свършването на вършидбата да се промиятъ вътрѣсъ пара отъ 2 атмосферно парно налягане, и да се изчисти котления камъкъ, до като е той още прѣсенъ и не запеченъ. Ако ли вършидбата е вече свършена, то може да се направи „студена промивка“ съ силно впрѣскване на водата съ помпата. Слѣдъ това се отцѣжда добръ всичката вода изъ вътрѣшнотѣта ѝ, като произсѣхне, турятъ съ на дъното на котела малко дървени въглища или варъ, за да поглъщатъ влагата прѣзъ зимния и влаженъ сезонъ.

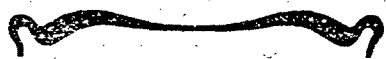
10. Слѣдъ всичко това като бжде извършено, остава още една грижа, а именно да се прибератъ всички машини на сухо, покрито и запазено отъ прахове мѣсто, да се покрятъ съ мушамъ или друго нѣщо и тѣй да се оставятъ да прѣзимуваатъ. Нека се помни, че машинитѣ не бива да се оставятъ за лѣгловища на кокошкитѣ, защото тѣ, освѣнъ, гдѣто ги замърсаватъ, но имъ причиняватъ и други голѣми поврѣди.

Тѣй запазени за зимния сезонъ машинитѣ въ едно земледѣлско стопанство ще траятъ много дълго и винаги ще иматъ нужда отъ по-малкъ и по-евтинъ ремонтъ, а ние ще имаме по-малко главоболия за тѣхъ и ще усигуримъ най-добръ гѣхния рентабилитетъ, т. е. тѣхното по-леко изплащане.

Да запазимъ за по-дълго врѣме машинитѣ си, днесъ се налага и отъ друго едно обстоятелство, а именно отъ това, защото днесъ, до като трае войната, пъкъ за дълго врѣме и слѣдъ нея, машини мжно ще се получавагъ отъ странство. Тѣзи, които ще могатъ го единъ или другъ начинъ да се получатъ, тѣ не ще да сж много по-добри отъ старитѣ машини, защото има основателни причини да вѣрваме, какво материялитѣ ще бждатъ дори и по-долнокачествени.

Освѣнъ това и цѣнитѣ на машинитѣ скоро нѣма да спаднатъ до ония, които бѣха прѣди войната, а на противъ, тѣ дълго и слѣдъ войната ще бждатъ по-високи отъ старитѣ цѣни.

Его защо, дългъ ни се налага да гледѣме да запазимъ, колкото се може по-добре и за по-дълго врѣме машинния си инвентаръ и всичко, което иде отъ странство.

М. Главнята и сръдство за унищожението ѝ

Единъ отъ болѣститѣ, които, както миналата година, така и сега, се срѣща въ голѣми размѣри изъ добитата зимна пшеница е мазната или твърда главня. Сжщата тази болѣстъ обаче, въ тѣзгодишната пшенична реколта е въ по-големи размѣри, отколкото миналата година и ето защо добръ е и отъ голѣмъ интересъ за всѣки земеделецъ да употреби въ борба противъ главнята описаното тукъ сръдство, та да не се даде възможностъ на болѣстта да се разпространи и идната година още по-вече и да намали доходитѣ, които всѣки се стрѣми да добие.

Начинитѣ, употребявани отъ нѣкои земеделци прѣди десетки години, а даже и сега, като миене на сѣмето съ студена вода, смѣсането му съ горѣща пепель, съ варъ и промиването му съ разтворъ на синь камѣкъ, не по установения 0% инкрустирание могатъ да дадатъ очакванитѣ резултати. Много пжти се случва да бждатъ и врѣмето на сѣмето.

Срѣщата сѣмъ земеделци, които съ увѣренность ми сж разправили, че слѣдъ употребяване на нѣкой отъ споменатитѣ тукъ начини сж имали резултатъ, който напълно отдаватъ на употребеното отъ тѣхъ противъ главнята сръдство.

Налага ми се да обясня, че не е изключена възможността да се случи, щото слѣдъ употребеното сръдство да се има и нѣкакъвъ резултатъ, това, обаче, не трѣбва да се отдава на дѣйствието на употребеното противъ главнята сръдство, а на случилото се до ро врѣме при сѣидбата и благоприятнитѣ условия при прокълняването на сѣмето.

При тѣзгодишната слаба реколта и нѣмане излишни и ефтини храни, никой не

трѣбва да разчитва на случайности и да мисли, че, като употреби току-що споменатитѣ, употребяванитѣ прѣвъ други годни начини ще си спомогне и очисти сѣмето отъ главня. За по-голема сигурностъ при работата сжщо и съ нѣма да разглеждамъ и прѣпорѣчвамъ нѣколкото вече изпитани и сполучливи начини за третиране на сѣмето, а ще се спра само върху единъ по-общо употребителенъ и който по-обстойно ще опиша.

Като най-сигуренъ и най-ефтинъ начинъ, който изисква най-малко врѣме, не врѣди на кълняемостта на зърното, не причинява набъбването му и при който сѣмената изсъхватъ много бързо е: промиването (сентосването), или както се казва инкрустирането на зърното съ 1% разтворъ отъ синь камѣкъ. Всѣки земеделецъ може да вземе синь камѣкъ отъ респективната Земледѣлска Банка срѣщу 12 лв. килограма, или срѣщу единъ килограмъ бакъръ да получи 1 кгр. синь камѣкъ.

За инкрустирането на зърното при този начинъ нареченъ още Линхардовъ, освѣнъ синия камѣкъ, е потребно да имаме:

1. Единъ чебуръ съ вмѣстимостъ по-вече отъ 100 литри, а при липса на такъвъ, една каца съ сжщата вмѣстимостъ;

2. Двѣ кошници, които да събиратъ 12—15 килограма пшеница, които отвѣтрѣ да сж подплатени съ рѣдко платно. (По причина, обаче, на тѣзгодишната нѣмотия може да се мине и безъ него).

3. Двѣ—три черги или рогозки, върху които да се изсипва зърното и,

4. 2 до 4 души работници.

Имаме ли изброенитѣ по-горѣ прибори работата се извършва по слѣдния начинъ:

Взема се 1 кгр. синь камъкъ, който прѣварително се разтваря въ нѣколко литри, за по-бързо, горѣща вода. Този разтворъ се разливъ въ приготвения чебуръ—напълненъ съ толкова вода, колкото трѣбватъ още за да станъ тѣ всички литритѣ вода 100.

Промиването извършватъ само двѣ лица, които никога при работата не трѣбва да употребяватъ желѣзни прѣдмети, сждъ и др., понеже отъ това развора губи силата си. Въ кошницитѣ се разсипва пшеница и оставатъ недопълнени до 10—15 см. Едното лице взема една отъ кошницитѣ и я натапя въ чебура, или коритото съ развора, а второто разбърква и разтърква съ запрѣтнатитѣ си двѣ ржѣ пшеницата. При търкането нечиститѣ—главниви, леки зърна и мѣхурчета, които изплаватъ на повърхността се взематъ съ ржѣ или една цѣдилка и махвѣ на страна.

Като пшеницата се потопи въ развора, силно се търка между ржѣтѣ, за да могатъ всички зърна да се намокрятъ добръ.

Често при промиването на сѣмето се образуватъ върху нѣкои отъ зърната мѣхури, които прѣчатъ на развора да проникне и убие споритѣ (споридии) на главнята. Такива сждо се махвѣт отъ зърната съ по-добро разтриване.

Тази работа трѣбва да става бързо и да продължи нѣмного 3-4 минути; слѣдъ това лицето, което държи коша го изважда и поставя наклонено на грѣба на чебура върху двѣ дървета да се изцѣди добръ. Ако ли обаче, това ще прѣчи на работата при поставяне на вкратъ кошница, то първата кошница съ излишното зърно се окачва близо на нѣкоя закачалка или дърво да се донцѣди. Така тя стои, додѣто другата кошница съ зърното се тури на нейно мѣсто, а тя изцѣдена вече се изтърсва на рогоскитѣ или чергѣта, кждѣто сѣмето се разпрѣсва на потѣтъкъ пласть да стѣне. До оцѣждането зърното въ първата кошница и изсипването му на рогозката слѣдва работата съ втората кошница. По този начинъ се извършва и понататъшното миене. Въ единъ день двама души могатъ да промиятъ до 8 хектолитри сѣме.

Тукъ му е мѣстото да спомена, че ако ли нѣкой стопанинъ не може да намѣри кошници и чебури, то той само по тѣзи причини не трѣбва да се отказва отъ инкрустирането. Сждата работа може да се извърши и въ двѣ по-голѣми дървени корита, съ които работата се извършва пакъ по сждия начинъ.

Въ таквъ случай напълваме коритото до опрѣдѣлено мѣсто съ приготвения отъ по-рано разтворъ, изсипваме вътрѣ зърното и пакъ по горѣ описания начинъ, трети рѣмекато държимъ 3—4 минути. Слѣдъ изминаването на опрѣдѣленото врѣме, прѣливаме развора въ другото корито, а сѣмето изсипваме на рогозката. При псвече работници и малко корито, ако нѣмаме двѣ корита, можемъ да изваждаме зърното съ ржѣ направо на рогозката. Извадимъ ли първото зърно работата слѣдва по сждия начинъ и понататъкъ. При този начинъ на третиране, въ 100 литри разтворъ можемъ да промиемъ до 300 кгр зърно.

Въ 1 $\frac{1}{2}$ часъ врѣме разпрѣснатата по чергитѣ или рогозкитѣ гшеница е достатъчно изсъхнала и може да се сѣе. Хубаво изсъхнало сѣме се познава по това, че зърната не лепнатъ едно съ друго, ксгаго вземемъ и стиснемъ съ ржѣ. Така приготвено сѣме въ разстояние на 1-2 дни трѣбва да се сѣе, защото оставено по-дълго синия камъкъ губи отъ силата си. Прематото и изсъхнало зърно не бива да насипваме въ прѣдшнитѣ чувала, додѣто тѣзи послѣднитѣ не стопимъ и добръ накиснемъ въ развора. Добръ е сждо да се вземе нѣмъ направо извътрѣ навсѣкждѣ съ сждия разтворъ и хамбаръ, за да сме сигурни, че и тамъ нѣма главня. Всичко извършено при промиването не трѣбва да употребяваме за храна на каквѣто и да било добитѣкъ, защото е отровно. Всѣки разуменъ земледѣлецъ трѣбва да промие пшеницата си по описания до тукъ начинъ, за да се избави отъ главнята, която отива $\frac{1}{3}$ до $\frac{1}{5}$ отъ очакваната реколта и да бжде сигуренъ, че не е сѣлъ главня и нѣма да жѣне такава.

Стопанско значение на сѣверна Добруджа отъ Професоръ Д. МИШАЙКОВЪ (Продължение)

Минерални богатства. Прочути сѣ каменнитѣ кариери въ Добруджа, които възлизатъ на 118.

Вънъ отъ границитѣ на Тулчански окръгъ сѣ констатирани желѣзни и мѣдни руди.

Споредъ проф. Д-ръ Г. Бончевъ, най-рудоносно е пространството въ триагълника между Мачинъ, Тулча и с. Хамамджи.

Като рудосни пунктове сега личатъ Алтънъ-тепе (между селата Тестемелъ и Камена), Ислямъ Джаферджа, Карапелидъ и Балабанча. Рудното вещество кждѣ Алтънъ-тепе и Карапелидъ, което е въ жила около 2 м. широка, е около 4-15%, а кждѣ Балабанча и Ислямъ Джаферджа е около 16-20%.

Прибрѣжнитѣ езера, около морето, съдържатъ соль до 145 части на 1000 части вода и не приематъ никакви слатководни притоци. Прѣзъ горѣщото, сухо лѣто тѣ могатъ да се използватъ за солници за добиване не само обикновенна, но и магнезиева соль.

Домашната индустрия се ограничава въ лѣтене мрѣжи за ловене риба—занятие, съ което се занимаватъ липованитѣ, а главно въ Тулча, Махмудия, Сарж-кой и Журиловка, желѣзарство, и саруцарство. Това сѫ по-важнитѣ данни, които проф. Мишайковъ дава въ втората глава на труда си—стопанско значение на сѣв. Добруджа. Тѣ сѫ твърди цѣнни и необходими за лицата, които работятъ по настоящемъ или ще работятъ въ бъдеще върху организиране на земл. производство и подобрене земл. и поминѣка; изобщо, въ тоя край.

Ето защо счетохъ за нужно да ви приповторя всичко по-важно отъ втората глава на книгата на проф. Мишайковъ. По този начинъ ще могатъ да се запознаятъ въ общи черти съ стоп. условия на сѣв. Добруджа и тѣзи, които нѣматъ възможностъ да си набавятъ тѣхъ цѣната и обективно написаната книга на уважаемия професоръ.

Въ главата „Стопанско значение на българитѣ въ Добруджа“, автора съ редъ цитати отъ съчиненията на учени и пътешественици (Бланко, Хюшлингъ, Алардъ, Бренеке, Жорисъ, Насимъ и др.), подчертавайки сродената любовъ на българитѣ къмъ земята и труда, изтъква сполучливо голѣмото стопанско значение, което иматъ българитѣ въ Добруджа въ сравнение съ ромѣнитѣ.

На стр. 305 и 306 като дава данни за разпрѣдѣлението на земята и размѣра на притежанятия между разнитѣ народности въ сѣв. Добруджа идва до заключение, че българитѣ сѫ по-силно прѣдставени отъ ромѣнитѣ при срѣдната и дребна земяна собственостъ.

Българитѣ въ Добруджа прѣвъзходствуватъ ромѣнитѣ не само по отношение на земл., но и по отношение на скотовѣдството, особенно овцевѣдството, което е било тѣхно реномирано занятие отъ много десетолѣтия.

На стр. 308 и 309 авторътъ, като разглѣжда устройството на Добруджанската кжшла, тегли паралелъ мѣжду двѣтъ типични за ромѣнския и български народи стопански организации—чокойството и добруджанската кжшла—идва до правдивото заключение, което считамъ за нужно да цитирамъ дословно: „Въ тия стопански творби на двата народа—чокойството и добруджанската кжшла—се отразяватъ двѣ различни народни психики и двѣ противоположни стопански организации—едната робска—експлоататорска, другата—демократична, стопанска организация на свободни хора“.

На стр. 311 авторътъ дава списъкъ на по-голѣмитѣ български чифлици въ сѣв. Добруджа.

Въ четвъртата глава „Стопанска общностъ на Добруджа съ България“, проф. Мишайковъ съ сравнителни данни за глстотата на населението, за размѣра на засѣятата площъ съ разни групи растения, за производителността на земята, за земната собственостъ и земл. инвентаръ, за скотовѣдството и търговията, доказва по безспоренъ начинъ стопанската общностъ, която е имало и има между сѣв. Добруджа, южна Добруджа и България.

Безъ да правя кжсо резюме отъ сжшо така интереснитѣ глави на книгата „Значение на долния Дунавъ за външната търговия на България“, „Кюстенджа“ и „Заключение“, считамъ за дългъ да благодаря на автора за положенъ трудъ и прѣпорѣчвамъ най-горѣщо на интересующитѣ се труда на г-на проф. Мишайковъ.

Пожелавамъ издаването по-скоро на подобенъ трудъ и за стоп. условия въ южна Добруджа. (край)
В. Найденовъ

К. Трѣбва ли да се зазороватъ стърнищата.

(Едновременно отговоръ на въпросъ 7)

Всѣки знае, че почвата (нивата), докато храната е непожъната, е мека, рохкава и влажна. Веднага съ снемането на храната, т. е. пожътването, повърхността на нивата се излага на слънце, вѣтрове, тѣчене отъ добитѣка и пр.; тя се сбива, става твърда. Обработката на таква нива, веднага слѣдъ жътвата, става по-лесно и самата оранъ по-чиста. Съ други думи казано, колкото по-дълго пожънатата нива остане неизорана, толкова физическитѣ свойства на почвата се влошаватъ и обработката по-късно става трудна, защото веднага съ оголването повърхността на земята, послѣдната става по-сбитна, вслѣдствие на което водопроводната способностъ на почвата се увеличава и изпаренето на влагата се усилява. Такава почва съ течение на врѣмето изсъхва, затвърдява и тежко се оре. Заораването на стърнищата е слѣдов. отъ голѣмо значение за осигуряване на слѣдщата реколта. Тая необходимостъ е съзнана въ западноевропейскитѣ сѣрани, гдѣ слѣдъ жътвата слѣдъ жътвата се започва заораването и на стърнищата, което у насъ почти не се върши, съ изключение на държавнитѣ стопанства и нѣкои други по уредени чифлици. Ползата отъ своевременното обръщане на стърнищата е многостранна.

Съ заораването на стърнищата дава се достъпъ на въздуха въ почвата, съ което се улеснява загниването на заоранитѣ останки отъ прѣдшествоващата реколта. Съ разораването запазва се влагата въ почвата или поне се ограничава изпарението ѝ и затвърдяването на земята. Факторитѣ, нужни за гниенето на органическитѣ вещества—топлина, въздухъ и влага, ги има въ такава почва; физическото ѝ и химическо подобрене е гарантирано. Съ оранъта се дава на единица площъ по-голѣма повърхностъ и разрохкана земята има и по-голѣма поглъщателна способностъ за дѣжда, отколкото неораната земя.

Съ изораването на нивата веднага слѣдъ жътвата заораватъ се и сѣмената на разни бурени, намиращи се между културнитѣ растения, които по-скоро поникватъ и послѣ чрѣзъ есенната оранъ се заоравятъ и унищожаватъ. Най-послѣ заораването на стърнищата спомага за унищожението и на много животински и растителни неприятели на житнитѣ растения, като тѣхнитѣ ларви или спори се заораватъ дълбоко и задушаватъ.

Щомъ като ползата отъ ранното обръщане на стърнищата е многостранна, както видѣхме, то всѣки земледѣлецъ, който би ималъ поне отъ малко възможностъ, трѣбва да го направи, т. е. веднага съ прибирането на снопитѣ отъ нивата да забие плауга.

Т А Б

На отвлеченитѣ отъ ромжницѣ едъръ и дребенъ добитъкъ, коля, каруци, зърнени
ТУТРАКАНСКА ОКОЛИЯ при отстѣп-

№ по редъ	Община	Коне и кобили	Магарета	Волове	Биволи	Крави	Биволици	Телета и матар.	Овце и кози	Свини	Конски каруци
1	Асфаткьойска	290	—	949	717	639	334	—	7,326	—	77
2	Антимовска	68	—	75	3	36	34	28	—	—	56
3	Ахматларска	262	—	1,502	—	—	—	—	9,004	13	—
4	Бѣличенска	125	—	314	—	—	—	—	3,465	86	—
5	Вийскьойска	271	—	953	—	—	—	—	7,091	—	—
6	Денизаерска	78	—	876	—	—	—	—	3,535	90	—
7	Дол. Раховска	287	—	146	84	294	108	164	7,493	—	59
8	Каджкьойска	150	—	257	—	—	—	—	3,167	171	—
9	Каванджиларска	333	5	1,392	277	—	—	—	5,934	—	—
10	Кьосеабдийска	332	—	690	131	—	39	—	4,969	—	—
11	Сарсънларска	550	—	2,062	—	—	—	—	13,186	—	—
12	Сѣновска	102	—	—	—	93	76	—	2,165	1	—
13	Т. Атмадженска	461	—	1,387	—	—	—	—	8,773	—	—
14	Т. Смилска	54	—	652	—	—	—	—	6,487	—	—
15	Тутраканска	20	—	9	5	1	—	1	2	2	4
	Всичко . .	3,493	5	11,261	1,217	1,063	591	193	82,597	363	197
	Приблизителна стой- ность въ левове	4,191,600	750	11,261,000	1,338,709	850,400	650,100	86,850	2,890,895	65,340	118,200

Л И Ц А

храни, фуражъ, съестни продукти и др. земледѣлски потрѣби отъ населението въ лението имъ отъ Добруджа,

Волски коля	Хамути и дизгини	Сѣдла	Чулове	Пшеница	Ечемикъ	Овесъ	Царавица	Ржикъ	Бобъ (фасулъ)	Сѣно	Сирене	Опожарени згради
				килогр.	килогр.	килогр.	килогр.	килогр.	килогр.	килогр.	кг.	л е в а
101	—	—	—	126,700	219,937	6,800	—	41,476	6,640	—	—	—
28	121	—	—	346,200	60,268	8,410	—	117,096	—	—	—	—
146	24	—	—	1,170	36,424	1,440	5,922	8,988	1,152	—	—	—
33	102	—	—	1,570	9,870	940	3,380	—	—	—	—	—
83	6	—	—	163,410	6,270	13,060	—	7,950	12,390	—	150	305,920
125	—	—	—	63,018	—	—	—	114,625	—	—	—	68,355
19	52	—	—	744,140	172,866	—	—	181,076	—	—	—	1,559,680
189	149	—	—	—	4,740	200	—	—	14,418	—	—	—
111	110	—	—	—	194,106	17,050	—	3,490	—	22,150	—	—
68	—	—	—	4,650	19,522	710	—	9,168	—	—	—	—
344	82	2	—	4,160	68,818	2,330	—	2,926	6,100	—	—	—
46	—	—	—	10,110	7,110	910	—	—	—	—	—	30,750
176	156	—	—	200	10,550	—	—	—	4,800	—	—	11,540
76	—	—	8	8,600	21,300	—	—	—	—	—	—	59,170
3	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36,560
1,548	813	2	8	1,473,928	831,781	51,850	9,302	486,795	35,500	22,150	150	2,071,975
928,800	487,800	300	960	530,614	207,945	12,444	2,325	136,303	28,400	2,215	225	2,071,975

ПОЗИВЪ

къмъ населението въ варненски окръгъ

Родолюбиви българи и българи!

Опустошителната всѣсвѣтска война, като нескончаемъ ураганъ още бушува. Двѣтѣ страни въ войната, въпрѣки ужаснитѣ човѣшки и материални жертви, продължаватъ взаимното си изтрѣвление. Непоносимитѣ тѣжести и изпитания, причинявани отъ войната, ожесточиха и озлобиха противникитѣ и тежко и горко на побѣдения!

Ужасно е неприятелското нашествие, особено въ тая изтрѣбителна за човѣчество война. Нашия Добруджански край има нещастиего да изпита подобно нашествие и хилядитѣ ѝ жертви на отвлечени и избити, както и грознитѣ разрушения и разграбване на имотитѣ на наши сънародници за дълго ще ни всѣватъ страхъ и трѣпетъ само при мисълта, че могатъ да се върнатъ тия пълни съ трауръ дни.

А тѣ сж неминуеми, ако бждемъ бити въ войната, или не издържимъ, поради вътрѣшни безредици.

По всичко се вижда, че затѣгналата се по бойнитѣ полета война ще се рѣши въ тила, или съ други думи казано, който народъ изтърпи съдѣлаше повече на изпитанията отъ войната, той ще побѣди. Ще търпи, обаче, тоя, който може прѣди всичко да се справи съ най-силния неприятель — глада!

Не нахранимъ ли войникитѣ си, стѣли вече свѣтци за насъ тамъ на фронтѣ, не ги ли облѣчемъ и обуюемъ и не сторимъ ли това съ скѣпитѣ за тѣхъ сѣмейства тукъ, войната ще свършимъ скоро, но горко му, който остане да живѣе слѣдъ това!

Неговия имотъ, честта на неговата жена и сестра, най-сетнѣ неговото здравие — всичко това ще остане въ рѣцѣтъ на сърби, гърци и ромѣни, чиито накупела мжстъ и злоба едва ли ще остави живѣ българинъ и камъкъ върху камъкъ отъ нашитѣ имоти.

Нека се проникнемъ дълбоко отъ тая грозна сѣдба, която ни очаква, за да сме въ състояние да разберемъ апелитѣ на правителството и неговитѣ органи и дадемъ послѣдния си излишенъ залъгъ и послѣдния си драмъ вълна, за да нахранимъ и облѣчемъ тия, които лѣжатъ всѣки денъ

кърви, за да ни запазятъ отъ неприятелското нашествие,

Чувствайки голѣмата опасностъ за скѣпото ни отечество, обединено вече отъ безпримѣрнитѣ ни синове-герои, ние окръжнитѣ съвѣтници отъ Варненски окръгъ — ваши избраници — бързаме въ най-близкитѣ до Васъ — къмъ апелитѣ на днешното правителство и органитъ му и да Ви замолимъ да се покажете достойни чада на майка България и оправдаете жертвитѣ, които сж дали и даватъ нашитѣ скѣпи синове на бойното поле, за да осигорятъ нашето щастие и благоденствие тукъ по домоветѣ ни. Направете всичко възможно да облѣчимъ тия страдалци за родината и когато ще се излагатъ на смъртъ, поне да не сж гладни и съ оголени меса!

Откъснете даже отъ залъка си, съблечете една отъ дрѣхитѣ си, но да не оставимъ мжченицитѣ — герои, които гинятъ въ окопитѣ да страдатъ още и отъ недояждане и отъ нѣмане на дрѣхи.

Давайте всѣки съ пълна готовностъ исканитѣ Ви храни, вълна и друго, което ще трѣбва за армията ни. То даромъ не се взема и държавата плаща щепро!

Недѣйте укрива, защото, който укрива храна, облѣкло и др. въ това време и не го дава на своитѣ войници, той го готви за неприятеля и става прѣдатель на отечеството си.

На такъвъ се излива всичкото проклятие и нему и неприятеля не ще постѣле. Нѣма да го спаси ни укритото, ни натрупанитѣ банкноти, защото отиде ли държавата хвърква и богатството.

ВАРНЕНЦИ, ПРОВАДИЙЦИ И ДОБРУДЖАНЦИ!

На нашия плодороденъ край гледа цѣла България. Оправдайте довѣрието и надеждата на правителството и храбрата ни армия!

Имайте прѣдъ видъ, че сега, дадено отъ Васъ ще отиде само за Вашитѣ синове, братя и бащи. Ни зърно не ще се даде другиму и всѣки контрабандистъ ще бжде поставенъ на мѣстото си!

Покажете, прочее, Вашия високъ патриотизъмъ!

Окръженъ Управителъ: Р. ВАСИЛЕВЪ

Прѣседателъ на Окр. Пост. Комисия: П. ЕДРЕЦОВЪ

Членове на Пост. Комисия: Д. ВЪЛКОВЪ
Я. ДЯНКОВЪ
М. РУСЕВЪ

ОКРЖНИ СЪВѢТНИЦИ:

В. Димитровъ, Д. Кенковъ, Д. Шиковъ, О. Калинковъ, Д. Колевъ, Н. Мариновъ, А. Ахмедовъ, К. Г. Назжровъ, Г. Н. Новачевъ, А. Бакаловъ, М. О. Чаушевъ, И. Стоиловъ, Д. Райновъ, М. Воденчаровъ, В. Куловъ, В. Няголовъ, Ю. Ивановъ, Б. Михайловъ, В. Тодоровъ, Сл. Тодоровъ, П. Петровъ, Ж. Атанасовъ, А. Ивановъ, В. Назъровъ, К. Атанасовъ, Д. Милковъ, В. Вълковъ,

Сѣме за посѣвъ

Окръжно: До Извънредната комисиѣ въ Добричъ, Областния агрономъ Скопие, Областното интенданство (Земледѣлски отдѣлъ) Нишъ, Военниятъ агрономъ въ Царството и новитѣ земи (за свѣдѣние на резервнитѣ магазини, Районнитѣ комитети и Реквизиционитѣ складове).

Съобщава ви се за ръководство и изпълнение слѣдното:

1. За прѣдстоящата есенна и пролѣтната сѣмьни прѣзъ стопанската 1918—1919 год. сѣмената ще се дарятъ срѣшу заплащане стойността имъ само на ония земледѣлци, посѣвитѣ на които сѣ пострадали много отъ градушка, суна, наводнения, пожари, животински неприятели и разни болести, а така сѣщо на земледѣлци, които нѣмайки сѣмена, миналата година, или въобще до днесъ, не сѣ сѣди, но сега сѣ приготвили ниви за посѣване. Сѣщо на Добруджански села, жителитѣ на които сѣ били отвлѣчени отъ романиитѣ и се установи, че сега нѣматъ сѣме и добитѣкъ.

2. Нуждающитѣ се отъ сѣме трѣбва да се запишатъ въ общинскитѣ управления, които незабавно откриватъ списъци-декларации съ слѣднитѣ графи: а) име прѣиме на стопанина; б) мѣстожителството му; в) название на нивата, която той се задѣлжава да засѣе, или мѣстността, въ която се намира тази нива; г) пространство въ декари; д) количеството на сѣмената отъ разнитѣ видове културни растения въ кг., съгласно опредѣленитѣ норми и е) подписъ на стопанина съ задѣлжение, че дѣйствително ще посѣе исканитѣ сѣмена на декларираната нива. Тѣзи списъци-декларации, които прѣдварително се завѣрѣватъ отъ общинския кметъ или неговия замѣстникъ подъ личната имъ отговорностъ прѣдъ закона за стопански грижи и обществена прѣдвидливостъ, се изпращатъ за втора провѣрка на военния агрономъ, който изисква отпущането на сѣмената изведнѣжъ за цѣлия свой районъ чрѣзъ земледѣлския отдѣлъ при Министерството. Сѣмената ще се даватъ, по нареждане на Дирекцията за с. г. и о. п. отъ най-близкия ре-

вервентъ магазинъ или реквизиционентъ складъ на името на съответния районентъ комитетъ, който внася стойността имъ съ вносентъ лпитъ въ Българската Народна Банка. Районниятъ комитетъ дага сѣмената само по провѣрениѣ отъ военния агрономъ списъкъ-декларация и непрѣменно срѣшу прѣдварително заплащане стойността. Военниятъ агрономъ слѣди и контролира засѣването на отпущанитѣ сѣмена, като държи лично отговорентъ всѣки общински кметъ, кметски замѣстникъ и земледѣлецъ, които биха допуснали да се злоупотѣби съ тѣзи сѣмена, които сѣ оставени на стопанитѣ за посѣвъ слѣдъ изземването. Ако стопанитѣ се нуждаятъ отъ храна да се отнасятъ на общо основание до районния комитетъ.

3. Както прѣзъ миналата, така и прѣзъ текущата стопанска година се разрѣшава размѣната на зърнени произвѣдения за посѣвъ въ ѣ между общинитѣ на всѣка административна околия.

Всѣки земледѣлецъ, който желае да размѣни свое жито за сѣме, трѣбва да заяви устно или писмено въ общината, колко декари ще сѣе и при кого ще извърши размѣната. Размѣняватъ се равни количества зърнени храни, или, ако исканото сѣме е подоброрачествено съ единъ прибавакъ въ пари по взаимно споразумѣние между стопанитѣ. Общинската власть контролира размѣната и засѣването на сѣмената въ района на общината. Размѣната прѣвоза на сѣмената между една община и друга стага само съ съгласието, одобренieto и писменото разрѣшение на военния агрономъ. Количеството на сѣмето, което се придобива чрѣзъ размѣна, не трѣбва да надмѣнава нормата, нужна за дѣйствително приготвенитѣ ѣ години за засѣване декари. Общинскитѣ управления сѣ длѣжни да водятъ поименентъ списъкъ на всѣки земледѣлецъ, които сѣ искали и получили сѣмена въ замѣна съ точно означение на количеството на посѣднитѣ; тѣзи списъци подлежатъ на контрола отъ страна на военния агрономъ.

4. Земледѣлци, които желаятъ да прѣвозятъ свое собствено жито за посѣвъ на своя земя отъ една околия въ друга, трѣбва да удостовѣрятъ съ специално удостовѣрение, издадено отъ съответната общинска власть, че това количество сѣме е тѣхна собственостъ. Удостовѣрението, въ което изрѣчно трѣбва да бѣде отбѣлѣзано сѣмето въ килограми и по видъ, се завѣрѣва отъ военния агрономъ, отъ района на които се изнася съ означение, че се разрѣшава прѣвоза на въпросното сѣме въ онава населено мѣсто въ другата околия, въ района на което земледѣлеца ще сѣе. Едновременно съ това първия военентъ агрономъ увѣдомѣва писмено втория, въ района на който ще се употреби сѣмето за посѣвъ, че е разрѣшилъ прѣвоза на това

сѣме изключително за тая цѣль. Вториятъ агрономъ увѣдомива общинската властъ въ горната смирна и слѣди лично или нарежда до общината да провери дали прѣвезеното сѣме е дѣйствително за сѣто. На всѣки земледѣлецъ, комуто е разрѣшено да прѣвози сѣме за посѣвъ, но който не го употреби за казаната цѣль, се съставя веднага актъ за даването му подъ съдъ.

Прѣдседателя на И. Д. К., придруженъ отъ И-ка отдѣлъ прѣхрана въ началото на мѣсець авг. обиколиха околнѣшките градове въ Добруджа: Балчикъ, Силистра, Тутраканъ, Куртбунаръ и Добричъ и държалъ конференции на общинските кметове, секретарь-бирничитѣ, членоветѣ на окол. реквизиционни комисии и др. по изземването на хранитѣ и прѣхраната.

Той анализиралъ инструкциитѣ по изземването параграфъ по параграфъ и далъ нужните упушвания и разяснения. Едновременно той е апелиралъ къмъ тия държавни служители, че въ тия врѣмена на народно изпитание, тѣ трѣбва да забравятъ всички лични или произлизащи отъ службата имъ неприятности и търкания помежду имъ и да работятъ въ хармония и пълно разбирателство за възтържествуване на общия народенъ идеалъ.

Държавните моторни плугове съ изорали прѣзъ мѣсець юли венчико 8068 декара зѣто.

Района отъ сѣверна Добруджа, отстъпенъ на България, съгласно договора съ Ромъния, е разпрѣдѣленъ (до сегѣ отъ германцитѣ) на три района: Меджидийски, Кара-Омерски и Кузгунски.

1. Меджидийскиятъ районъ, отстъпенъ на България, има население 11,000 души, работи около 490,000 декара, отъ които половината обработана прѣзъ тая година.

2. Кара-Омерскиятъ районъ има 19,477 души население съ 893,700 декара обработваема земя, отъ която прѣзъ стопанската 1917—1918 година засѣта около 323,730 декара.

3. Кузгунскиятъ районъ има население 33,000 души съ обработваема земя 460,000 декара, отъ която 421,640 декара засѣта.

Събирането на листа въ Германия е организирано много добръ и резултатитѣ сѣ задоволителни. До 31 юни т. год. сѣ събрани 21,079,800 кгр. зелени листа. Добрия успѣхъ се обуславя отъ наличността прѣвозни сръдства и работна ръка, каквито липсватъ.

5. Свѣдѣнията за нужните количества сѣмена трѣбва да бѣдатъ съобщени на Земледѣлския Отдѣлъ при Министерството най-късно до 10 септември т. г. № 24605. 21 августъ 1918 год. Министъръ: Рашко Маднаровъ, Главенъ секретаръ: Изв. Сарановъ. Началникъ на отдѣла: Ст. Ивановъ.

Извѣстие № 53.

Цѣната на сѣното отъ реколтата 1918 година въ Германия е 11 марки стотѣхъ кгр. за люцерна, дѣтелина, еспарзета и др., за ливадно и полско сѣно 10 марки.

* * *

Монтафонски бици има въ конезавода кабинотъ при Шуменъ 10 екземпляра за проданъ. Желаящитѣ да се отнесатъ до директора на конезавода, чрѣзъ Варненския Окр. ветеринаренъ лѣкаръ, като приготвятъ едновременно нужните книжа и суми за покупката.

* * *

Доброкачествено сѣме „Ное“ за посѣвъ. Съобщаваме на интересуващитѣ се стопани, че разполагамъ съ около 10 вагона чиста и първокачествена пшеница „Ное“ за сѣме за посѣвъ отъ тазгодишната реколта. Нуждающитѣ се земледѣлци да поставятъ тѣгласно окръжното на М-то на Земледѣлство и Държавните имоти № 24605 отъ 21 Августъ. Орлово (Балчишко)

Ст. Близнаковъ

„Вѣпроси и отговори“

8. Отговоръ (на Н-въ с. Геленджикъ)

Държавните моторни плугове въ Добруджа сѣ отъ по 80 конски сили, струватъ около 66,000 лева и сѣ прѣдимно за по-крупни стопанства.

Има и по-малки плугове, прѣдзначени и за по-дребни стопанства отъ по 15—20 конски сили, които влачатъ, споредъ почвата и дълбочината на оранъта, 2—4 плужни тѣла. Дневно изораватъ отъ 10—20 декара. Тѣ се отличаватъ отъ първитѣ, че мотора (двигателя) е отдѣленъ отъ плужнитѣ тѣла, които се закачатъ на мотора. Въмсто плугове могатъ да се поставятъ брани, валяци или мотора може да се употребява за влачене на коля или движение на други машини.

Отъ тия моторни плугове има австрийска и германска система. Цѣнатъ имъ не е постоянна и не по-ниска отъ 20,000—25,000 лв. Доставка имъ за сега е трудна. Трѣбва да се отнесете къмъ нѣкой търговецъ, който се занимава съ доставка на земледѣлски машини.

гр. Добричъ

И.